

Ambulantný predaj rýb v roku 2023 na území Slovenskej republiky

Usmernenie

č. 6982/2023-220 (S); 9316/2023(Z)

Štátna veterinárna a potravinová správa SR stanovuje nasledovné
podmienky **ambulantného predaja rýb**

Chov rýb je súčasťou poľnohospodárskej prvovýroby a vyžaduje si náročnú celoročnú starostlivosť o rybochovné zariadenia a ryby v nich chované. Kapor je na Slovenskej republike tradičnou vianočnou potravinou. Prevažná časť celoročnej produkcie kaprov sa spotrebuje počas krátkeho časového obdobia pred vianočnými sviatkami. V rámci Plánu veterinárnej prevencie a ochrany štátneho územia Slovenskej republiky schváleného Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky sa celoročne vykonáva v chovoch rýb prevencia a kontrola chorôb rýb.

Ambulantný predaj živých rýb je podľa zákona 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov, nariadenia EP nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 o hygiene potravín v platnom znení, ako aj zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov **povolený za dodržania legislatívnych požiadaviek**. Počas obdobia ambulantného predaja rýb je dodržiavanie veterinárnych požiadaviek pravidelne kontrolované úradnými veterinárnymi lekármi.

A Požiadavky na predaj rýb:

Na ambulantný predaj živých rýb konečným spotrebiteľom postačuje registrácia (ohlásenie začatia činnosti) na regionálnej veterinárnej a potravinovej správe (ďalej len „RVPS“) podľa územnej pôsobnosti, v ktorej sa predaj vykonáva [§40 zákona č.39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov alebo §6 zákona č.152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov].

1. Hygienické požiadavky na stánkový predaj/ambulantný predaj sú ustanovené v legislatíve EÚ a v národnej legislatíve.
  - a. Legislatíva EÚ:
    - i. Príloha II, Kapitola III nariadenia (ES) č.852/2004 o hygiene potravín v platnom znení
    - ii. Príloha III, Oddiel VIII bod č.2 nariadenia (ES) č.853/2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu v platnom znení, tzn. na maloobchod sa vzťahujú aj kapitola III časť A,C a D, kapitola IV časť A a Kapitola V tohto Oddielu VIII. Je potrebné zabezpečiť, aby obalový materiál nebol zdrojom kontaminácie.
  - b. Národná legislatíva:
    - i. §14 až §18 výnosu MP SR a MZ SR z 12.apríla 2006 č.28167/2007-OL, ktorým sa vydáva hlava Potravinového kódexu Slovenskej republiky upravujúca požiadavky na konštrukciu, usporiadanie a vybavenie potravinárskych prevádzkarní a niektoré osobitné požiadavky na výrobu

a predaj tradičných potravín na priame dodávanie malého množstva potravín (Oznámenie č.4/2008 Z. z.)

- ii. Vyhláška MPRV SR č.425/2012 Z. z. o produktoch rybolovu a výrobkoch z nich.
2. Musia byť splnené aj požiadavky na označovanie, ktoré sú upravené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č.1379/2013 o spoločnej organizácii trhov s produktmi rybolovu a akvakultúry, ktorým sa menia nariadenia Rady (ES) č.1184/2006 a (ES) č.1224/2009 a zrušuje nariadenie rady (ES) č.104/2000 – na uplatňovanie kapitoly IV.
3. Predaj produktov rybolovu sa bude vykonávať napr. pred hypermarketmi. V tejto súvislosti sa musia plniť požiadavky uvedené v zákone č.178/1998 Z. z. o podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhovách miestach a o zmene a doplnení zákona č.455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.
4. V zmysle § 22 ods. 4 zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 39/2007 Z. z.“) sa zakazuje použiť zviera ako cenu alebo prémii v súťaži a pri vystúpení zvierat.

B Požiadavky na zabíjanie rýb:

Podmienky na zabíjanie rýb musia byť v súlade s § 22 zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o veterinárnej starostlivosti“) a nariadenia vlády SR č. 432/2012 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na ochranu zvierat počas usmrcovania (ďalej len „NV SR č. 432/2012 Z. z.“).

V rámci ambulantného predaja rýb **sa ich zabitie vykoná prednostne manuálnym úderom do hlavy**. Vyvolá sa silné omráčenie pomocou úderu ťažkého a tvrdého predmetu do temena hlavy, tak aby nedošlo k pomliaždeniu hlavy. Omráčenej rybe sa bezodkladne pretne miecha a cievy rezom vedeným bezprostredne za hlavou alebo prerezaním žiabrových oblúkov s následným vykrvením. Ak sa zabitie manuálnym úderom do hlavy vykoná správne, nedôjde k opätovnému nadobudnutiu vedomia.

Požiadavky ochrany zvierat

Z hľadiska welfare je žiadúce aby sa zabíjanie rýb pri ambulantnom predaji vykonávalo v osobitnom priestore (plenta) mimo dohľadu zákazníka, hlavne detí.

Pri manipulácii s rybami sa nesmie:

- 1.chytať ryby za oči a za žiabre**
- 2.zbavovať ryby šupín za živa,**
- 3.násilne vytláčať rybám vnútornosti(resp. ikry, mlieč a vnútornosti)**
- 4.omráčiť a usmrtiť ryby iným spôsobom, ako je uvedené vyššie**
- 5.vyberať ryby z vody iným spôsobom ako použitím podberáku**
- 6. preplňovať príručné nádrže v predajniach a pri stánkovom predaji**

Pri manipulácii s rybami sa musí:

- držať vo vhodných nádobách, v ktorých na 1 m³ vody , pripadá najviac 200 kg živých rýb,
- teplota vody pohybovať v rozmedzí 5°C až 10°C (prípustná odchýlka ± 5 ° C) a je zabezpečená možnosť dostatočnej výmeny vody.

- pumpovať čistú vodu a zabezpečiť odtok špinavej vody.
- zabezpečiť taká kvalitu vody v zbernej nádrži, ktorá musí umožňovať fyziologické správanie zvierat.
- minimalizovať čas mimo vodu strávený rybami počas manipulácie.

Predajca je zodpovedný za predaj a manipuláciu s rybami **a za dodržiavanie všetkých veterinárnych požiadaviek na ochranu zvierat do momentu, kým rybu nepredá, teda kým sa ryba nedostane do dispozičného práva kupujúceho. Od tohto okamihu sa ryba stáva výlučným vlastníctvom kupujúceho, ktorý zodpovedá za spôsob manipulácie s rybami.**

Štúdie poukazujú aj na schopnosť rýb vykazovať strach, resp. stres.

Tak ako ostatné živočíchy aj ryby sú bytosti ktoré vnímajú okolité prostredie, pričom prostredie mimo vody pôsobí na ryby stresujúco.

Po nákupe živej ryby je na zvážení každého kupujúceho ďalšia možnosť manipulácie s ňou.

ŠVPS SR vysoko odporúča každému občanovi/kupujúcemu v maximálnej miere využiť možnosť usmrtenia ryby priamo na predajnom mieste (v zázemí predajného miesta) alebo, v prípade živých rýb, maximálne minimalizovať dobu od kedy bola ryba vybratá z vody a daná opäť do vodného prostredia v príbytkoch kupujúcich.

Pri prenose živej ryby do domáceho prostredia je vhodné uprednostniť tašky, ktoré sú priedušné a z prírodných materiálov a vyhýbať sa prenosu týchto rýb v igelitových taškách.

Vypúšťanie nakúpených rýb do prírodných vodných tokov v zimnom období má pre ryby smrteľné dôsledky. Z toho dôvodu je žiadúce vyvarovať sa týchto aktivít.

Príslušné RVPS podľa územnej pôsobnosti budú vykonávať úradné kontroly podľa náhodného výberu/ na podnet na dodržiavanie požiadaviek predaja a zabíjania vianočných kaprov. Inšpektori môžu vykonávať aj kontroly manipulácie s kaprami po ich predaji. V prípade zistenia porušenia zákonných ustanovení, ktoré upravujú veterinárne požiadavky na ochranu zvierat, veterinárni inšpektori pristúpia k opatrení resp. sankcií na mieste.

C Požiadavky na ohlasovanie zásielok z iných členských štátov:

V zmysle článku 208 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429 z 9. marca 2016 o prenosných chorobách zvierat a zmene a zrušení aktov v oblasti zdravia zvierat („právna úprava v oblasti zdravia zvierat“), nie je potrebné aby živočíchy a produkty akvakultúry, ktoré sú umiestnené na trh na ľudskú spotrebu bez ďalšieho spracovania boli sprevádzané veterinárnym certifikátom, pričom podľa článku 218 tohto nariadenia je potrebné aby zásielky týchto živočíchov a produktov akvakultúry pri premiestňovaní z iného členského štátu do Slovenskej republiky sprevádzalo čestné vyhlásenie prevádzkovateľa a nahlásenie premiestňovania prostredníctvom systému TRACES NT podľa článku 220 tohto nariadenia.

Takéto zásielky musia spĺňať podmienky stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu.

V zmysle § 33 odsek 3 zákona č. 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a § 7b zákona č. 152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov je prevádzkovateľ povinný vykonať aj nahlásenie v IS „ZÁSIELKY“.

V skupine komodít „Živočíšny produkt“ po výbere „Produkty farmového chovu rýb“ je potrebné zadať „Živé ryby“

Prikladáme ukážku miesta zápisu živých rýb do systému IS „Zásielky“

Home > Miesto určenia > Skupina komodít > Zápis zásielky

KROK 3 | ZÁPIS ÚDAJOV

MIESTO URČENIA

Názov: test
Ulica: 123
Obec: 12312 Bratislava
Okres: Bratislava I
ICO: 12345678

KOMODITA

ŽIVOČIŠNY PRODUKT:
Produkty farmového chovu rýb

SPRACOVANIE:
Živé ryby

D Požiadavky na odstraňovanie šupín a vnútorností neurčených na ľudskú spotrebu:

V prípade ohláseného povoleného ambulatného predaja rýb a následne aj ich úpravou po zabití – odstránenie šupín, prípadne hlavy a vnútorností, krvi zo zabitia, vznikajú vedľajšie živočíšne produkty materiálu kategórie 3 (ďalej len „VŽP 3“) a prevádzkovateľ s ním musí nakladať v zmysle požiadaviek § 29 ods. 5 a 6 zákona o veterinárnej starostlivosti- zabezpečiť ich odovzdanie schválenému spracovateľovi cez registrovaného prepravcu. Uhynuté ryby z ambulatného predaja rýb sú tiež zaradené ako kategória VŽP 3.

Prevádzkovateľ musí na VŽP 3:

- mať vyčlenené nádoby, ktoré sú označené „VŽP 3 neurčené na ľudskú spotrebu“, sú uzavreté a z materiálu, ktorý sa dá ľahko čistiť a dezinfikovať
- viesť evidenciu o množstve vyprodukovaného VŽP 3
- zabezpečiť odstránenie do 24 hodín
- mať obchodné doklady o odovzdaní VŽP 3 schválenému prevádzkovateľovi na spracovanie.

Prof. MVDr. Jozef Bireš, DrSc.
ústredný riaditeľ